

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ KOMİSYON BAŞKANLIĞINA
PROJE SONUÇ RAPORU FORMU

A-GENEL BİLGİLER

PROJE NO: 2018 / 015	
PROJE ALANI:	
TEMEL BİLİMLER ☐	TEKNOLOJİ ☐
SAĞLIK ☐	SOSYAL ☒
PROJE BAŞLIĞI: KOCAELİ HALKININ AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ FARKINDALIKLARI : GÖLCÜK İLÇESİ ÖRNEĞİ	

1. PROJE PROGRAM ADI

Akademik Çalışmaları ve Eğitim Altyapısını Destekleme Programı (A)	
A-1-Eğitim ve Öğretim Kalitesini Geliştirme Projeleri	
A-2-Lisansüstü, Tıpta Uzmanlık ve Sanatta Yeterlilik Tezlerini Destekleme Projeleri	
A-3-Bilimsel ve Teknolojik Araştırma - Geliştirme Projeleri	
Disiplinler arası işbirliği (B)	
B-1-Çok Disiplinli Bilimsel ve Teknolojik Araştırmaları Destekleme Projeleri	
Yerele yönelik projeler (C)	
C-1-Bölgesel Sorunların Çözümlerini Destekleme Projeleri	X
C-2-Bölgenin Sosyal ve Kültür Yapısını Araştırma Projeleri	

2. PROJE EKİBİ

	Unvanı, Adı Soyadı	Fak./Enst./YO/MYO/Arş. Merkezi	Bölüm/ Anabilim Dalı
Proje Yürütücüsü	Doktor Öğretim Üyesi, CELAL ÖZKALE	Mühendislik Fakültesi	Endüstri Mühendisliği Bölümü
Araştırmacı	Öğr.Gör.Dr., NİLAY KARASAKAL	Kandıra Meslek Yüksekokulu	İşletme Yönetimi

3. PROJE SÜRESİ

BAŞLAMA TARİHİ: 13.03.2018	BİTİŞ TARİHİ: 13.06.2019
TOPLAM SÜRE: 12 AY	

4. PROJE BÜTÇESİ

DESTEK ALINAN TUTAR: 5200 TL
ÜNİVERSİTE: KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DİĞER KURULUŞLAR: GÖLCÜK BELEDİYESİ (GÖLCÜK VİZYON 2023)
TOPLAM ÖDENEK : 5200 TL
KULLANILAN ÖDENEK : 4888 TL
KALAN: 312 TL (geri iade)

5. PROJE KAPSAMINDA ALINAN DEMİRBAŞ VE MAKİNA/TEÇHİZAT

Proje kapsamında herhangi bir demirbaş ve makine/teçhizat alımı yapılmamıştır.

6. PROJE KAPSAMINDA YAPILAN YAYIMLAR

Proje sonucunda bir adet yüksek lisans tezi yapılmıştır. Ayrıca tezden çıkarılarak oluşturulan bir makale SCI kapsamında bir dergiye gönderilmiştir ve makalenin hakemlik süreci devam etmektedir.

B-SONUÇ RAPORU

GİRİŞ

Gerek doğal kaynaklı gerekse beşeri kaynaklı afetler, günümüzde yani küresel çağda insanlığı tehdit eden en büyük problemler olarak düşünülebilir. Afetler, sadece can ve mal güvenliği açısından değil, siyasi, iktisadi ve sosyal yapıları da tehdit edebilecek potansiyele sahiptirler ve bu nedenle çok boyutlu ele alınmak durumundadırlar.

Bugün Dünya’da ülkelerin, toplumların yaşadıkları ya da yaşayacakları afetlere karşı hazırlıklı ve duyarlı hale gelmelerinde en etkili çözümlerden birisi, o topluma ait bir ‘Afet Kültürü’ oluşturmak olacaktır.

Afet kültürünün oluşması, afete hazır bir toplum haline gelme açısından önem taşıyacaktır. Toplumlar daha duyarlı, farkındalıkları yüksek bir şekilde afetlerle mücadele edecek, can ve mal kayıpları en aza inecektir.

Afet kültürünün oluşmasında başta hükümet ve ona bağlı tüm kurumlar, sivil toplum örgütleri, özel sektör kuruluşları ve halk, hep birlikte yani işbirliği içerisinde ortak hareket etmek zorundadır.

Afetlerin etkilerine bakıldığında doğurduğu en önemli sonuçlar, can ve mal kayıplarıdır. Can kayıpları insan, hayvan hatta bitkilerin ölmesi; mal kayıpları ise bina, eşya ve tarım alanlarının zarar görmesidir.

Afetlerin etkilerini sadece can ve mal kaybı ile sınırlandırmamakta gerekir. Ekonomik, sosyolojik, kültürel yıkımlar da ortaya çıkacaktır.

Günümüzde doğal afetlerin bazılarının oluşumu genellikle öngörülemez olmakta ve büyük felaketler haline dönüşebilmektedir. Doğru hazırlıklarla ve bilinçli bir toplum oluşturarak bu felaketlerin etkilerini en aza indirmek söz konusu olabilir. Ayrıca teknolojik gelişmeler ve yapılan çalışmalar, doğal afetlerin önceden tahmin edilebilmesi hususunda da insanlığa yol göstermektedir. Doğru önlemler ve planlar dahilinde en düşük düzeyde can kaybı ve hasarla afetleri atlatabilmek mümkün olabilecektir.

Son yüzyılda dünya genelinde hızlı şekilde meydana gelen değişimler ve bu değişimlerin yarattığı olumsuz şartlar, afetlerin sıkça yaşanmasını hatta hayatın bir parçası haline gelmesine neden olmuştur. Bu değişimlerin en önemli kaynakları, bölgesel savaşlar, ağır ekonomik krizler, terör olayları, büyük toplumsal hareketler, göç hareketleri gibi insan kaynaklı nedenler ile deprem, sel, kasırga, büyük yangınlar, gelişen teknolojiye kaynaklı çevre felaketleri gibi çoğu doğadan kaynaklı nedenlerdir.

Doğal afetleri engellemek çoğu zaman mümkün olmaz ancak, zararlarını en aza indirmek mümkün olabilir. Teknolojinin gelişmesi ve insan hayatına verilen değerin artması ile birlikte, bu konudaki

alışmalar hız kazanmıştır. Türkiye’de afet bilincinin ve kültürünün, bu konuda yapılan çalışmaların, 1999 Marmara depreminden sonra hız kazandığı görülmektedir. Yapılan alışmalar özellikle, afetlerin oluşumu, afetlerden korunma yolları ve yasal düzenlemeler üzerine odaklanmıştır. Bunların yanı sıra, acil durumlara karşı ne yapılması ve nasıl örgütlenilmesi gerektiği hususunda da çalışmalar, hukuki düzenlemeler mevcuttur.

Afet yönetim sistemi kapsamında, Türkiye’de kurulmuş olan kurumlardan AFAD, bunların başında gelmektedir. AFAD bünyesinde var olan birçok daire başkanlıkları da, afet ve acil durumlarla mücadele için faaliyet göstermektedir. Afet ve acil durumlarda yetki ve koordinasyonun tek bir elde toplanması önemlidir. Dolayısıyla AFAD bugün ülkemizde bu boşluğu doldurmaktadır.

Afet ve acil durum sürecinin bir bütün olarak ele alınması gerekir. Sadece doğal afetler değil, insan kaynaklı teknolojik afetlerin risklerinin minimuma indirilmesi, can ve mal kayıplarının en az zararla atlatılabilmesi açısından afet ve acil durumlara karşı farkındalığın oluşturulması, yayılması çok önemlidir.

Afet yönetimi, afet olarak kabul edilen olayların önlenmesi ya da bunların zararlarının azaltılması amacıyla, afetlere hazırlık ve onların olası risk ve zararların azaltılması ile birlikte, afetlerden sonra müdahale etme, iyileştirme ve yeniden yapılandırma gibi çalışmaların tümünde yapılması gereken çalışmaları kapsayan bir süreçtir.

Afetlerin getireceği sonuçlar, afetlerden ne şekilde korunabileceği, afetlere karşı ne gibi önlemlerin alınabileceğine dair toplum bireyleri için farkındalık oluşturulması temel yükümlülüktür. Bu yükümlülük önce Devlet’e sonra bireylerin kendilerine ait olmalıdır. Bireylerin bu yükümlülüğü üstlenebilmesi için ise bilinçli olmaları gerekmektedir.

Afet ve acil durum yönetimi paydaşlarının en önemli ve en geniş kitlesi olan halkın bu konudaki farkındalıklarını ölçmek, bireylerin bu konuda bilinçlenmesi noktasında neler yapılması gerektiğini ortaya koymak araştırmanın amacını oluşurmaktadır.

Yapılan bu çalışma, lkemizde AADY farkındalığı konusunda gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar içerisinde, araştırmanın yapıldığı bölge ve araştırmanın kapsamı itibariyle ilk olma özelliği taşımaktadır. Afet geirmış bir bölgede, afeti yaşayanlar ile yaşamayanların farkındalıklarını, daha önce afet ve acil durum yönetimi konusunda eğitim alanlar ile almayanların farkındalıklarını, eğitim alanların bilinçlilik düzeyini, yaş-cinsiyet-eğitim düzeyi ve meslek faktörlerinin farkındalık ile ilişkisini, acil durum eylem planlarının olup olmadığını tespit ederek, gerek bilimsel gerekse toplumsal katkının sağlanmasını ortaya koyması açısından özgün bir değere sahiptir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
1.TÜRKÇE ÖZET	1
2.İNGİLİZCE ÖZET	2
3.ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ	3
3.1. Araştırmanın Amacı, Önemi ve Yöntemi	3
3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Örneklemi	3
3.3. Araştırmanın Problemleri	3
3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Varsayımları	4
3.5. Araştırmanın Hipotezleri	4
4.BULGULAR	6
5.SONUÇ	7
6.TEŞEKKÜR	11
7.KAYNAKÇA	12

1.TÜRKÇE ÖZET

KOCAELİ HALKININ AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ FARKINDALIKLARI: GÖLCÜK İLÇESİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Afet ve acil durum yönetimi paydaşlarının en önemli ve en geniş kitlesi olan halkın, bu konudaki farkındalıklarını ölçmek, bireylerin bu konuda bilinçlenmesi noktasında neler yapılması gerektiğini ortaya koymak araştırmanın amacını oluşturmuştur.

Araştırmanın yöntemi, nicel araştırma yöntemidir. Veri toplama yöntemi olarak, anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada toplanan veriler istatistiksel olarak test edilmiştir. Araştırmanın kapsamını, Kocaeli İli Gölcük İlçesinde yaşayan ve Gölcük Belediyesi sınırları içerisinde ikamet eden tesadüf sel seçilmiş, 18 yaşını aşmış olan bireyler oluşturmuştur.

Araştırma bulgularına göre; demografik faktörler ile afet ve acil durum farkındalığı arasında bir ilişki bulunmuştur. 27-44 yaş aralığında, kadın, lisans mezunu, memur, 11-15 yıl arası ikametgaha sahip ve 3000 tl ve üzeri geliri olanların, diğer gruplara göre farkındalıkları yüksek çıkmıştır.

Ayrıca; daha önce afet ve acil durum eğitimi alanlar, tehlike kavramını, tehlike çeşitlerini, afet ve acil durum yönetimini tanımlayamamıştır. Daha önce afet yaşayanlar, afet esnasında ve sonrasında eğitim almayı ve afetle ilgili bir STK'ya üye olmayı gereksiz görmüştür. Daha önce afet yaşayanlar, dış mekanlarda gördükleri riskler için ilgilileri uyarmamaktadır. Daha önce afet yaşayanlar, evlerinde bir afet ve acil durum eylem planı yapmamıştır. Bu bireyler, çalıştıkları kurumda afet ve acil durum eylem planlarına dahil olmak istememektedir.

Sonuç olarak; Gölcük halkının afet ve acil durum yönetimi konusunda duyarsız olduğu ve farkındalık düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet ve Acil Durum, Demografik Faktör, Duyarlılık, Eğitim, Farkındalık.

2.YABANCI ÖZET

THE AWARENESS OF THE KOCAELI PUBLIC ON DISASTER AND EMERGENCY MANAGEMENT: GOLCUK DISTRICT EXAMPLE

ABSTRACT

The aim of the research is to measure the awareness of the public, which is the most important and the most widespread of the disaster and emergency management stakeholders, in order to raise the awareness of individuals about this issue.

The method of the research is a quantitative research method. Survey method was used as data collection method. The data collected in the study were statistically tested. The scope of the study consisted of randomly selected individuals over 18 years of age living in Gölcük District of Kocaeli Province.

According to the research findings; demographic factors and disaster and emergency awareness. In the age range of 27-44, women, bachelor's degree, civil servants, residents with 11-15 years of residence and those with 3000 TL and more income had higher awareness than other groups.

Also; those who received disaster and emergency training before, could not define the concept of danger, types of hazard, disaster and emergency management. The disaster survivors, before and after disasters, have become unnecessary to become a member of an Non-Governmental Organization. Those who have experienced disaster before, do not warn those concerned about the risks they see outdoors. Those who had previously experienced disaster did not have a disaster and emergency action plan in their homes. These individuals do not want to be involved in disaster and emergency action plans in the institution they work for.

As a result; It is observed that the people of Gölcük are insensitive about disaster and emergency management and their awareness level is low.

Keywords: Disaster and Emergency, Demographic Factor, Sensitivity, Education, Awareness.

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

3.1. Araştırmanın Amacı, Önemi ve Yöntemi

Afet ve acil durum yönetimi paydaşlarının en önemli ve en geniş kitlesi olan halkın bu konudaki farkındalıklarını ölçmek, bireylerin bu konuda bilinçlenmesi noktasında neler yapılması gerektiğini ortaya koymak araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Yapılan bu çalışma, ülkemizde AADY farkındalığı konusunda gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar içerisinde, araştırmanın yapıldığı bölge ve araştırmanın kapsamı itibarıyla ilk olma özelliği taşımaktadır. Afet geçirmiş bir bölgede, afeti yaşayanlar ile yaşamayanların farkındalıklarını, daha önce AADY konusunda eğitim alanlar ile almayanların farkındalıklarını, eğitim alanların bilinçlilik düzeyini, yaş-cinsiyet-eğitim düzeyi ve meslek faktörlerinin farkındalık ile ilişkisini, acil durum eylem planlarının olup olmadığını tespit ederek, gerek bilimsel gerekse toplumsal katkının sağlanmasını ortaya koyması açısından özgün bir değere sahiptir.

Araştırmanın yöntemi, nicel araştırma yöntemidir. Veri toplama yöntemi olarak, anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada toplanan veriler istatistiksel olarak test edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Örneklemi

Afet ve acil durum yönetim sürecinin en önemli paydaşlarından birisi toplumun bireyleridir. Afet ve acil durum yönetimi konusunda ülkemizdeki gerek yasal gerekse örgütlenme açısından dönüm noktası olarak kabul edilen 1999 Marmara depreminin merkezi Gölcük ilçesinin halkına yönelik olarak yapılan bu araştırma ile halkın bu konudaki farkındalıklarını ölçmek, bireylerin bu konuda bilinçlenmesi noktasında neler yapılması gerektiğini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Araştırmanın kapsamı, Kocaeli İli Gölcük İlçesinde yaşayan ve Gölcük Belediyesi sınırları içerisinde ikamet eden tesadüf sel seçilmiş, 18 yaşını aşmış olan bireyleri içermektedir.

2017 TÜİK verilerine göre, Gölcük İlçesi mahalle bazında nüfus verileri dikkate alınarak yapılan analiz sonucunda toplam 2462 katılımcıya ulaşılması gerekirken, 2579 katılımcıya ulaşılmış ve anket formu doldurtulmuştur.

3.3. Araştırmanın Problemleri

Araştırmada cevap aranacak problemler aşağıda belirtilmiştir:

1. Yaş faktörü ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Cinsiyet faktörü ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Eğitim faktörü ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Meslek ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. İkamet yılı ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. Gelir durumu ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
7. AADY konusunda eğitim alanlar, herhangi bir tehlike durumunda kendi kendilerini koruyacak bilgi ve deneyime sahip olurlar mı?
8. AADY konusunda eğitim alanlar, tehlike kavramını tanımlarlar mı?

9. AADY konusunda eğitim alanlar, yaşamda karşılaşılabilecek tüm tehlikeleri tanımlarlar mı?
10. AADY konusunda eğitim alanlar, afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlarlar mı?
11. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, afet esnasında ve sonrasında eğitim almanın gerekliliğine inanırlar mı?
12. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, afetle mücadele konusunda çalışan bir STK'na üye olmanın gerekliliğine inanırlar mı?
13. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, iş yeri / alışveriş merkezi gibi dış mekanlarda risk oluşturan durumları fark edip, ilgili kişilere uyarılarda bulunurlar mı?
14. Daha önce herhangi bir afet yaşayanların evlerinde bir afet ve acil durum planı var mıdır?
15. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, çalıştıkları kurumun afet ve acil durum planına dahil olmak isterler mi?
16. AADY konusunda eğitim alanlar, bir afet ve acil durum planı hazırlanırken planda yer alan tüm süreçlerin kesinlikle olması gerektiğini düşünürler mi?
17. AADY konusunda eğitim alanlar, kendilerini olası bir depreme hazır hissederler mi?
18. AADY ile ilgili daha önceden fikri olanlar, afet esnasında ve sonrasında yapılacaklarla ilgili eğitim almanın gerekliliğine inanırlar mı?

3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Varsayımları

Araştırmanın sınırlılığı; 1999 Marmara depreminde, Kocaeli İli sınırları içerisinde en çok zarar gören ve depremin merkez üssü olarak tanımlanan ilçesi Gölcük ilçesi olduğu için, diğer ilçeler kapsam dışı bırakılmıştır.

Araştırmanın varsayımları ise şu şekildedir;

1. Katılımcıların anket formunda yer alan soruları, yansız ve gerçeği yansıtacak biçimde cevapladıkları varsayılmaktadır,
2. Araştırmaya katılan tüm katılımcıların, anketin ne amaçla yapıldığını bilme ihtimaline karşı, bunun vermiş oldukları cevaplar üzerinde bir etkisinin olmadığı varsayılmaktadır,
3. 2017 TÜİK verilerine göre, Gölcük İlçesi mahalle bazında nüfus verileri dikkate alınarak yapılan analiz sonucunda araştırmaya katılan katılımcı sayısının, ilçe halkının genel durumunu yansıtmaması açısından yeterli olduğu varsayılmaktadır.

3.5. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın hipotezleri aşağıda belirtilmiştir:

1. Yaş faktörü ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki vardır.
2. Cinsiyet faktörü ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki vardır.
3. Eğitim faktörü ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki vardır.
4. Meslek ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki vardır.
5. İkamet yılı ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki vardır.
6. Gelir durumu ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki vardır.

7. AADY konusunda eğitim alanlar, herhangi bir tehlike durumunda kendi kendilerini koruyacak bilgi ve deneyime sahip olurlar.
8. AADY konusunda eğitim alanlar, tehlike kavramını tanımlarlar.
9. AADY konusunda eğitim alanlar, yaşamda karşılaşılabilecek tüm tehlikeleri tanımlarlar.
10. AADY konusunda eğitim alanlar, afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlarlar.
11. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, afet esnasında ve sonrasında eğitim almanın gerekliliğine inanırlar.
12. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, afetle mücadele konusunda çalışan bir STK'na üye olmanın gerekliliğine inanırlar.
13. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, iş yeri / alışveriş merkezi gibi dış mekanlarda risk oluşturan durumları fark edip, ilgili kişilere uyarılarda bulunurlar.
14. Daha önce herhangi bir afet yaşayanların evlerinde bir afet ve acil durum planı vardır.
15. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, çalıştıkları kurumun afet ve acil durum planına dahil olmak isterler.
16. AADY konusunda eğitim alanlar, bir afet ve acil durum planı hazırlanırken planda yer alan tüm süreçlerin kesinlikle olması gerektiğini düşünürler.
17. AADY konusunda eğitim alanlar, kendilerini olası bir depreme hazır hisseder.
18. AADY ile ilgili daha önceden fikri olanlar, afet esnasında ve sonrasında yapılacaklarla ilgili eğitim almanın gerekliliğine inanırlar.

4.BULGULAR

Araştırmada kullanılan anket formunun giriş bölümünde demografik bilgiler yer almaktadır. Bu demografik bilgiler, Tablo 3.1’de görülmektedir. Tablo 3.1’e göre, katılımcıların %32,99’u 45 yaş ve üstünde, %55,77’si kadın, %41,5’i lisans mezunu, %39,05’i memur, %50,64’ü 15 yıl ve üzerinde Gölcük’te ikamet etmektedir ve %38,32’sinin gelir durumu 3000-5000 tl arasındadır.

Verilerin analizi çalışmalarının hemen başında elde edilen değerler, soru grubu için örnekleme yeterliliğinin yüksek ve çalışmanın anlamlı olduğunu ortaya koymuştur. 12, 15 ve 17. Sorulara göre yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach’s Alpha değeri 0,667 olarak hesaplanmıştır. Anket sonucunda güvenilir veriler elde edilmiştir.

Araştırma verileri analiz edildiğinde, Kaiser-Meyer-Olkin değeri 0,66 ve Bartlett testi p değeri 0,001 in altında olduğundan, faktör analizi yapılması anlamlı görülmektedir. Analizin bir sonraki aşamasında temel bileşenler analizi yapılarak, toplam varyans açıklanmış ve faktör sayısı ortaya çıkmıştır. Özdeğerleri 1’den büyük olan faktör sayısı 6’dır. Bu 6 faktörün tümü toplam varyansın %56,929 açıklamaktadır. Faktör isimleri, Plan yapma farkındalığı, AADY eğitimi farkındalığı, Grup bilinciyle hareket farkındalığı, Kişisel koruma farkındalığı, Tehlikeyi tanımlayabilme ve önlem alabilme farkındalığı, Afet ve acil durumlarda eyleme geçebilme farkındalığı şeklinde belirlenmiştir.

Hipotezlerin Analizi

Araştırmanın amacı, Gölcük halkının AADY konusundaki farkındalıklarını ölçmek ve bireylerin bu konuda bilinçlenmesi noktasında neler yapılması gerektiğini ortaya koymaktır.

Anket soruları içerisinde, 9, 10, 11, 12 ve 19 nolu sorular, katılımcıların farkındalıklarını tespit etmede öncelikli sorulardır. Diğer sorular ise farkındalık konusundaki eğilimlerini ortaya koymaktır.

Araştırma için toplam 18 adet hipotez kurulmuştur. Bu hipotezlerin ilk 6’sı katılımcıların demografik özellikleri ile farkındalık arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymak için oluşturulmuştur. Bu hipotezlerin analizinde Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. 7-18 arası tüm hipotezler ise, genel olarak katılımcıların afet ve acil durum konusundaki farkındalıklarını ortaya koymak için oluşturulmuştur. Bu hipotezlerin analizinde ise, genellikle Mann-Whitney U testi ve Ki-kare testi kullanılmıştır.

5.SONUÇ

Demografik özellikler açısından, katılımcıların %32,99'u 45 yaş ve üstünde, %55,77'si kadın, %41,5'i lisans mezunu, %39,05'i memur, %50,64'ü 15 yıl ve üzerinde Gölcük'te ikamet ediyor ve %38,32'sinin gelir durumu 3000-5000 tl arasındadır.

Araştırmada beklenen katılımcıların tehlike kavramını tanımlayabilmesi, tüm tehlike çeşitlerini bilmesi, afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlayabilmesi, afet ve acil durum planının kesinlikle yapılmasını istemesi ve afet ve acil durum planında olması gereken tüm parametrelerin kesinlikle olmasını istemeleridir. Bu belirtilen cevapların verilmesi durumunda, bireyin AADY ile ilgili farkındalığının yüksek olduğu anlamı çıkarılabilir.

Ayrıca; katılımcının afet ve acil durum yönetimi ile ilgili eğitim almayı gerekli bulması, herhangi bir tehlike durumunda kendi kendini koruyabilir olması, doğal afetlerle mücadele için bu konuda çalışan bir sivil toplum örgütüne üye olmanın gerekliliğine inanması, işyeri alışveriş merkezi gibi dış mekanlarda risk oluşturan durumları fark edebilip ilgilileri uyarması, afet ve acil durum planı içerisinde bir sürece(müdahale, koruma, ilkyardım, arama kurtarma gibi) dahil olmak istemesi, evinde bir afet ve acil durum planı yapmış olması, kurumunda bir plana dahil olması ve en önemlisi de olası bir depreme karşı kendini hazır hissediyor olması, bu bireyin afet ve acil durum yönetimi hakkında farkındalığının yüksek olduğu, bilinçli olduğu anlamına gelecektir.

Yukarıda afet ve acil durum yönetimi farkındalığı için, bir bireyde olması gerekenler verilmiş ve bu araştırmada sorulan sorular yukarıdaki ifadeleri içerecek şekilde ve bu farkındalığın düzeyini ortaya çıkarmak adına hazırlanmış ve ankete konulmuştur. Araştırmanın hipotezleri de, bu farkındalığın düzeyini ortaya çıkarmak adına; demografik özellikleri de içerecek şekilde farkındalık faktörleri ile ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Farkındalık faktörleri; tehlikeyi tanımlayabilme ve önlem alabilme farkındalığı, afet ve acil durum planı yapma farkındalığı, afet ve acil durum eğitimi farkındalığı, grup bilinciyle hareket edebilme farkındalığı, afet ve acil durumlarda eyleme geçebilme farkındalığı şeklindedir.

Araştırmanın örneklemi olarak, Kocaeli / Gölcük İlçesi'nin özellikle seçilme nedeni ise, 1999 Marmara depreminin merkez üssünün Gölcük İlçesi olması ve yüzyılın en büyük afeti olarak sayılabilecek bu afeti yaşayan ilçe halkının, afet ve acil durum yönetimi farkındalığının ne düzeyde olduğunu ortaya koyarak, önemli tespitleri ve çözüm önerilerini belirlemektir.

Analizde katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim, meslek, ikamet yılı ve gelir durumu gibi demografik özellikleri de incelenmiştir.

Araştırma için bulgular kısmında da belirtildiği üzere, toplam 18 adet hipotez geliştirilmiştir. Bu hipotezlerin kabul ya da red durumu aşağıda sırayla açıklanmaya çalışılacaktır;

1. Yaş faktörü ile tehlikeyi tanımlayabilme ve önlem alabilme farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur, plan yapma farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki vardır. 27-44 yaşları arasında olanlar diğer yaş gruplarına göre daha fazla afet ve acil durum planı yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Tehlike kavramını çeşitlendirme konusunda aynı yaş grupları diğer gruplara oranla tehlike çeşitlerini tanımlama

konusunda daha fazla bilinçlidir. 27-35 yaş aralığındakiler ise, afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlama konusunda diğer gruplara oranla daha yüksek farkındalığa sahiptir. Ayrıca katılımcılar, bir afet ve acil durum planında hangi süreçlerin olması gerektiği konusunda eksik bilgiye sahiplerdir. H₀₁ red edilmiştir.

2. Cinsiyet faktörü ile tehlikeyi tanımlayabilme ve önlem alabilme farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur, plan yapma farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Kadınlar, daha fazla planlama yapılması gerektiğini düşünmektedir. Yine, kadınlar tehlike kavramını çeşitlendirme konusunda daha farkındadırlar. Ayrıca, afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlama konusunda erkeklere oranla daha yüksek farkındalığa sahiptirler. Bir afet ve acil durum planında hangi süreçlerin olması gerektiği konusunda da, kadınlar ile erkekler arasında farkındalık açısından anlamlı bir fark bulunmaktadır. H₀₂ red edilmiştir.

3. Eğitim faktörü ile tehlikeyi tanımlayabilme ve önlem alabilme farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur, plan yapma farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Lisans ve lisans üstü eğitime sahip olanlar diğer gruplara oranla daha fazla afet ve acil durum planı yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Tehlike kavramını çeşitlendirme konusunda aynı eğitim düzeyine sahip gruplar, diğer gruplara oranla tehlike çeşitlerini tanımlama konusunda daha fazla bilinçlidir. Lisans ve lisans üstü mezunları, afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlama konusunda diğerlerine oranla daha yüksek farkındalığa sahiptirler. Afet ve acil durum planında hangi süreçlerin olması gerektiği konusunda gruplar arasında anlamlı bir fark yoktur. H₀₃ red edilmiştir.

4. Meslek faktörü ile tehlikeyi tanımlayabilme ve önlem alabilme farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Plan yapma farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Memurlar, diğer meslek gruplarına oranla daha fazla afet ve acil durum planı yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Tehlike kavramını çeşitlendirme konusunda ve afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlama konusunda yine memurların farkındalıkları daha yüksektir. Afet ve acil durum planında hangi süreçlerin olması gerektiği konusunda gruplar arasında anlamlı bir fark yoktur. H₀₄ red edilmiştir.

5. İkamet yılı ile tehlikeyi tanımlayabilme ve önlem alabilme farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur, plan yapma farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki vardır. 11-15 yıl arasında ikamet edenler, diğer gruplara oranla daha fazla afet ve acil durum planı yapılması gerektiğini düşünmektedirler. 15 yıldan fazla ikamet eden vatandaşların ortalama sıra değerleri, diğer gruplara göre en düşüktür. Halbuki, 1999 depremini yaşamış olma ihtimali açısından bu bireylerin plan yapma duyarlılığının en yüksek olması beklenilendir. Tehlike kavramını çeşitlendirme konusunda, 11-15 yıl arası ikamet edenlerin farkındalıkları diğer gruplara oranla daha yüksek çıkmıştır. Afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlama ile Afet ve acil durum planında hangi süreçlerin olması gerektiği konusunda gruplar arasında anlamlı bir fark yoktur. H₀₅ red edilmiştir.

6. Gelir durumu ile tehlikeyi tanımlayabilme ve önlem alabilme farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur, plan yapma farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Geliri 3000 TL ve üzeri olanlar, diğer gruplara oranla daha fazla afet ve acil durum planı yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Tehlike

kavramını çeşitlendirme ve afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlama konusunda, 3000 tl ve üzeri gelire sahip olanlar daha yüksek farkındalığa sahiptir. Gelir grupları arasında, afet ve acil durum planında hangi süreçlerin olması gerektiği konusunda anlamlı bir fark yoktur. H₀₆ red edilmiştir.

7. Daha önce afet ve acil durum yönetimi konusunda eğitim alanlar, eğitim almayanlara göre herhangi bir tehlike durumunda kendilerini daha fazla koruyabileceklerini ifade etmişlerdir. Yani, eğitim alanlar tehlike durumunda kendi kendilerini koruyabileceklerine daha çok inanmaktadırlar. Dolayısıyla, H₀₇ red edilmiştir.

8. Daha önce afet ve acil durum yönetimi konusunda eğitim alanlar, tehlike kavramını tanımlayamamışlardır. H_{A8} red edilmiştir.

9. Daha önce afet ve acil durum yönetimi konusunda eğitim alanlar, yaşamda karşılaşılabilecek tüm tehlikeleri tanımlayamamışlardır. H_{A9} red edilmiştir.

10. Daha önce afet ve acil durum yönetimi konusunda eğitim alanlar, afet ve acil durum yönetimi kavramını tanımlayamamışlardır. H_{A10} red edilmiştir.

11. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, afet esnasında ve sonrasında eğitim almanın gerekliliğine inanmazlar. H_{A11} red edilmiştir.

12. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, afetle mücadele konusunda çalışan bir STK'na üye olmanın gerekliliğine inanmazlar. H_{A12} red edilmiştir.

13. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, iş yeri / alışveriş merkezi gibi dış mekanlarda risk oluşturan durumları fark edip, ilgili kişilere uyarılarda bulunmazlar. H_{A13} red edilmiştir.

14. Daha önce herhangi bir afet yaşayanların evlerinde bir afet ve acil durum planı yoktur. H_{A14} red edilmiştir.

15. Daha önce herhangi bir afet yaşayanlar, çalıştıkları kurumun afet ve acil durum planına dahil olmak istemezler. H_{A15} red edilmiştir.

16. AADY konusunda eğitim alanlar, bir afet ve acil durum planı hazırlanırken planda yer alan tüm süreçlerin kesinlikle olması gerektiğini düşünmezler. H_{A16} red edilmiştir.

17. AADY konusunda eğitim alanlar, kendilerini olası bir depreme hazır hisseder. H_{A17} kabul edilmiştir.

18. AADY ile ilgili daha önceden fikri olanlar, afet esnasında ve sonrasında yapılacaklarla ilgili eğitim almanın gerekliliğine inanırlar. H_{A18} kabul edilmiştir.

Sonuç olarak, daha önce eğitim alanlar tehlike kavramını, tehlike çeşitlerini, afet ve acil durum yönetimini tanımlayamamaktadır. Daha önce afet yaşayanlar, afet esnasında ve sonrasında eğitim almayı ve afetle ilgili bir STK'ya üye olmayı gereksiz görmektedirler. Afet yaşayanlar duyarlılık gösterip dış mekanlarda gördükleri riskler için ilgilileri uyarmamaktadır. Daha önce afet yaşayanların evlerinde bir afet ve acil durum eylem planı yoktur, ayrıca bu bireyler çalıştıkları kurumda afet ve acil durum eylem planlarına dahil olmak istememektedirler. Ve bu planlar hazırlanırken, olması gereken tüm süreçlerin dikkate alınması hususunda bilinçsizdirler. Bu sonuçlardan hareketle, maalesef Gölcük halkının afet ve acil durum yönetimi

konusunda duyarsız olduğu ve farkındalık düzeylerinin düşük olduğu kanısıyla bu durumun üzerinde ciddiyeyle düşünölmesi gereken önemli bir konu olduğu görölmehtedir.

Asrın afeti olarak tanımlanan 1999 Marmara depreminin merkez üssü olan bir ilçede, ilçe halkının bu duyarsız ve bilinçsiz durumundan kurtarılması ve olası bir afet ya da acil duruma hazırlıklı hale getirilmesi ivedi bir amaç olmalıdır. Gerek yerel yöneticilerin ve kamu yöneticilerinin, gerekse bölgedeki tüm STK'ların farkındalık kampanyaları ile duyarlılık ve farkındalık düzeyini arttırmak için işbirliğı içerisinde girerek, harekete geçmeleri gerekmektedir.

Öncelikle, afet ve acil durum konusunda, düzenli ve sürekli eğitimler ardından broşür ve billboardlarda tanıtımlar, skeç ve tiyatro gösterileri şeklinde görsel ve işitsel etkinlikler, konferans ve film gösterimleri, atölye çalışmaları, sergiler, online gazete ve dergi röportajları, radyo ve yerel televizyon programları, ünlülerin görev aldığı kamu spotları ile farkındalık yaratma kampanyası oluşturulması gerekmektedir.

Ayrıca, yaşanan afetlerin unutulmaması, gelecek nesillere hatırlatılması ve yaşananlardan ders çıkartılarak, afet bilincinin oluşturulması amacıyla, anıt, heykel, müze gibi temsili görsellerin de yapılması, afet farkındalığının oluşturulması açısından katkı sağlayacaktır.

6.TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde, katkı veren başta Üniversitemiz BAP Birimi'ne, Gölcük Vizyon 2023 kapsamında sürece destek veren Gölcük Vizyon 2023 sekreteri sayın Fatih BAYRAM'a, teşekkürlerimi sunuyorum.

7.KAYNAKLAR

Acil Durum El Kitabı, ÇEİS Yayını, 3.Baskı, İstanbul, 2011.

Afet Yönetiminde Etkinlik, Kalkınma Bakanlığı, 10. Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara, 2014.

Akay A., Pekkan E., *Afet Risk Azaltma Politikaları*, 1.Baskı, AÜ Yayınları No:3727, Eskişehir, 2018.

Akdağ E., *Mali Yapı ve Denetim Boyutlarıyla Afet Yönetimi*, Sayıştay Başkanlığı, Ankara, 2002.

Akyel R., Kaynakla Afet Yönetim Sistemi: Türk Afet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Tespit ve Çözümüne İlişkin Bir Araştırma, Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, FBE, Adana, 2007, 206688.

Andina M., Education In Emergencies: Standards For Human Rights And Development, *Current Issues In Comparative Education*, 2007, 9(2), 6-19.

Avdan U., Alkış A., *Bütünleşik Bir Afet (Deprem) Bilgi Sisteminin Geliştirilmesi (Eskişehir İli Örneği)*, 3.Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Sempozyumu, 11 – 13 Ekim 2010, Gebze, Kocaeli.

Bayar R., Tün M., *Afet Senaryosu ve Tatbikatlar*, AÜ Yayınları No: 3648, 1.Baskı, Eskişehir, 2017.

Berber İ., *İşletmelerin Sosyal Sorumluluk Çerçevesinde Toplumun Afetlere Hazırlanmasında Farkındalık Düzeylerinin Oluşturulmasındaki Rolü ve Önemi*, İstanbul Gelişim Üniversitesi, SBE, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2016, 443129.

Büyükkaracıoğlu N., Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Kriz ve Afet Yönetim Çalışmalarının Mevzuat Açısından Değerlendirilmesi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, 2016, 12, 195-219.

Cameron M.A., Power R., Robinson B., Yin J., Emergency Situation Awareness from Twitter for Crisis Management, SWDM’12 Workshop, April 16–20, 2012, Lyon, France.

Çabuk S.N., Çabuk Alper, *Acil Durum Bilgisi ve Yönetimine Giriş*, AÜ Yayınları No:3541, 2.Baskı, Eskişehir.

Çakır B., Afet ve Acil Durum Yönetimi: Bolu Belediyesi Örneği, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, SBE, Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2007, 214429.

Deprem Sonrası Erzincan, T.C. Erzincan İli Merkez İlçe Köylere Hizmet Götürme Birliği Yayını (Yayın No:2), Ankara, Aydoğdu Ofset, 1996.

Ekşi A., *Afet Yönetiminde Temel Etik İlkeler*, Birleşik Yayıncılık, 1.Baskı, İzmir, 2017.

Ergünay O., Afet Yönetimi Nedir? Nasıl Olmalıdır?, *Türk Psikoloji Bülteni (Deprem Özel Sayısı)*, 1999, 5(14).

Ergünay O., *Afete Hazırlık ve Afet Yönetimi*, Kızılay Derneği Genel Müdürlüğü, Afet Operasyon Merkezi Yayını, 2002.

Erkal T., Değerliuyurt M., Türkiye’de Afet Yönetimi, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 14(22), 2009, 147-164.

Fişek G., Kabasakal H., *Afet ve İnsan: 1999 Marmara Depreminin Yansımaları*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2008.

Genç F.N., Türkiye’de Doğal Afetler ve Doğal Afetlerde Risk Yönetimi, *Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 5(9), 2007, 201-226.

İlki A., Gürbüz T., Demir C., *Yapısal Riskler ve Risklerin Azaltılması- Afet Zararlarını Azaltmanın Temel İlkeleri*, JICA Türkiye Ofisi Yayını No:2, Ankara, 2008.

Kadioğlu M., *Afet Yönetimi Beklenilmeyeni Beklemek, En Kötüsünü Yönetmek*, Marmara Belediyeler Birliği Yayını, İstanbul, 2011.

Kadioğlu M., *Modern, Bütünleşik Afet Yönetimin Temel İlkeleri*, JICA Türkiye Ofisi Yayınları No: 2, Ankara, 2008.

- Karasakal N., Üniversite Öğrencilerinin Afet Ve Acil Durum Yönetimi Konusundaki Farkındalıkları: Kandıra MYO Örneği, *Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2018, **10**(1), 44-56.
- Kirschenbaum A., *Chaos Organization and Disaster Management*, Marcel Dekker, USA, 2004.
- Köseoğlu A.M., *Afet Yönetimi ve İnsani Yardım*, Nobel Yayıncılık, 1.Baskı, 2015.
- Kurita T., Nakamura A., Kodama M., Tsunami Public Awareness And The Disaster Management System Of Sri Lanka, *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, 2006, **15**(1), 92-110.
- Kuş G., Tekin N., *Afet Tıbbı ve Yönetim İlkeleri*, AÜ Yayınları No: 3603, 1.Baskı, Eskişehir, 2017.
- Kuzucuoğlu A.H., Kültürel Miras Sektöründe Risk Transferi, *Akademik Bakış Dergisi*, (44), 2014, 1-16.
- Kuzucuoğlu A.H., Kütüphanelerde Yapısal Olmayan Malzeme Kaynaklı Riskler, *Bilgi ve Belge Araştırmaları Dergisi*, (2), 2014, 21-37.
- Leblebici Ö., Afetlerde Kamu Yönetiminin Rolü Ve Toplum Temelli Afet Yönetimine Doğru, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2014, **7**(2), 457-477.
- Lindell M.K., Prater C. And Perry R.W., *Introduction To Emergency Management*, Wiley, 2007.
- Newport J.K., Jawahar G.P., Community Participation And Public Awareness In Disaster Mitigation, *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, 2003, **12**(1), 33-36.
- Oğuz Ö., *Afet Hukuku*, AÜ Yayınları No: 3712, 1.Baskı, Eskişehir, 2018.
- Önder Ö., Yaman M., *Afet Yönetimi*, 1.Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2017.
- Özdikmen T., *Afet ve Acil Durum Yönetimi*, 3.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017.
- Özmen B., *Afet Yönetimi I*, AÜ Yayınları No: 3530, 1.Baskı, Eskişehir, 2017.
- Özmen B., Gerdan S., Ergünay O., Okullar İçin Afet ve Acil Durum Yönetimi Planları, *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi*, 2015, **3**(1), 37-52.
- Özşahin E., Kaymaz Ç.K., Afet Kültürünün Değerlendirilmesine Bir Örnek: Antakya Şehri, *2.Türkiye Deprem Mühendisliği ve Sismoloji Konferansı Tam Metin Kitabı*, Hatay, 25-27 Eylül 2013, s.1.
- Rogstadius J., Vukovic M., Teixeira C.A., Kostakos V., Karapanos E., Laredo J.A., Crisistracker: Crowdsourced Social Media Curation For Disaster Awareness, *IBM Journal of Research and Development*, 2013, **57**(5), 4-13.
- Sayers R., *Principles of Awareness Raising: Information Literacy, A Case Study*, Bangkok UNESCO, 2006.
- Seppanen H., Virrantaus K., Shared Situational Awareness And Information Quality In Disaster Management, *Safety Science*, 2015, **77**, 112-122.
- Şahin Y., Uyan, Y., *Afet Risk Analizi ve Sınıflandırması: Bir Uygulama Örneği*, Doğal Afet ve Afet Yönetimi Sempozyum Kitabı, Karabük, 2-4 Mart 2016, s.781.
- Şengün H., Sipahi E.B., *Afet Yönetimi ve Hukuk-Afet Yönetimi*, Ekin Yayınları, Bursa, 2017.
- Taşkın H., Afet ve Acil Durumu Yönetiminde İtfaiyenin Rolü ve Yeri, Bahçeşehir Üniversitesi, FBE, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2012.
- Taştan B., Aydınoglu A., Çoklu Afet Risk Yönetiminde Tehlike Ve Zarar Görebilirlik Belirlenmesi İçin Gereksinim Analizi, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 2015, **31**, 366-397.
- Tezer A., *Acil Durum Yönetimi İlkeleri*, İstanbul: ITU Press, İTÜ Afet Yönetim Merkezi Yayın No:1, 2005.
- Toprak Karaman Z., *Afet Yönetimine Giriş ve Türkiye’de Örgütlenme, Bütünleşik Afet Yönetimi*, Birleşik Yayıncılık, 1.Baskı, İzmir, 2017.
- Tün M., *Temel Afet Bilgisi*, 2.Baskı, AÜ Yayınları No:2387, Eskişehir, 2017.
- United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR), Words Into Action Guidelines, National Disaster Risk Assessment, Governance System, Methodologies And Use Of Results, 2017.

URL1:<https://www.afad.gov.tr/tr/23183/Afete-Hazir-Turkiye>, (Ziyaret tarihi: 13 Mart 2019).

URL2:<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/06/20130618-8.htm> (Ziyaret tarihi: 10 Haziran 2019)

URL3:<http://www.is-sagligi-ve-guvenligi.com/makaleler/riskdegerlendirme/1-risk-degerlendirme-ve-temel-tanimlar.html>, (Ziyaret tarihi: 27 Şubat 2019).

URL4:<https://www.afad.gov.tr/tr/23441/Tanimi-Tarihcesi-ve-Gorevleri>, (Ziyaret tarihi: 30 Nisan 2019).

URL5:<https://www.afad.gov.tr/tr/2211/AFAD-Hakkinda>, (Ziyaret tarihi: 2 Mayıs 2019).

URL6:<https://www.afad.gov.tr/tr/2530/Teskilat-Semasi>, (Ziyaret tarihi: 29 Nisan 2019).

URL7:<https://www.afad.gov.tr/tr/2211/AFAD-Hakkinda> (Ziyaret tarihi: 17 Haziran 2019).

Usta İ., *Acil Durum ve Afet Farkındalık Eğitimi*, AÜ Yayınları No: 3565, 2.Baskı, Eskişehir, 2017.

Uzunçibuk L., *Yerleşim Yerlerinde Afet ve Risk Yönetimi*, Ankara Üniversitesi, SBE, Doktora Tezi, Ankara, 2005, 187060.

Varnes D.J., *Landslide Hazard Zonation, A Review of Principles and Practise*, Unesco Press, Paris, 1984.

Varol N., Gültekin T., Afet Antropolojisi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2016, **15**(59), 1431-1436.

Yaylacı C., Türkiye'deki Afet ve Acil Durum Yönetimi Uygulamaları: Bir Alan Araştırması, İstanbul Gelişim Üniversitesi, SBE, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2015.

Yazılıtaş A., Türk Afet Yönetim Sisteminde Risk Odaklı Yönetimin Önemi, *Türk İdare Dergisi*, (481), 2015.

	Proje Yürütücüsü //20.... İmzası:
--	--